

ΓΡΑΠΤΕΣ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΙΟΥΝΙΟΥ 2010

ΘΕΜΑ : ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ : 4.6.2010

ΤΑΞΗ : Γ΄ **ΧΡΟΝΟΣ :** 2 ΩΡΕΣ (8.00 – 10.00 π.μ.)

ΣΕΛΙΔΕΣ : 9

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ :

ΤΜΗΜΑ :

ΑΡ.:

ΒΑΘΜΟΣ:

Το εξεταστικό δοκίμιο περιλαμβάνει εννέα (9) σελίδες και αποτελείται από τρία (3) μέρη.
 Να απαντήσετε σε όλα τα μέρη και σε όλα τα ερωτήματα.

ΜΕΡΟΣ Α΄: ΓΛΩΣΣΑ

(ΜΟΝΑΔΕΣ 6)

Λες ότι δε με αντέχεις και ότι πρέπει να φύγω. Να πάω στη χώρα μου και να σε αφήσω ήσυχο. Αν στην πατρίδα μου δεν είχαμε πόλεμο, πάντως, μπορεί και να μην είχα έρθει. Ξέρεις από πόλεμο; Το πιθανότερο είναι να άκουσες γι' αυτόν, αλλά να μην τον έζησες ποτέ από κοντά. Και να ξέρεις πως είσαι τυχερός που δεν τον έζησες. Άσχημο πράγμα . Αν δε σκοτωθείς και είσαι «τυχερός», όπως εγώ, θα φύγεις μακριά, επειδή σου γκρεμίζουν το σπίτι, σου σκοτώνουν τα παιδιά, τους γονείς και τα αδέρφια. Δεν αντέχεται ο πόλεμος, φίλε. Δεν αντέχεται το κενό, όταν λείπουν όλοι οι δικοί σου. Είναι πολύ άσχημη η μυρωδιά του πολέμου. Σε **απωθεί** μακριά.

Και **πάλι**, αν στην πατρίδα μου είχα νερό να πιω και σχολείο για τα παιδιά μου, μπορεί να μην είχα έρθει. Αλλά και αυτά μου λείπουν, αδελφέ μου, άνθρωπε!

Με σένα, που θέλεις να φύγω, συμφωνούν άραγε και οι ηλικιωμένοι γονείς σου, τους οποίους προσέχω εγώ, διότι εσύ έχεις δουλειές και θέλεις να πας στην εξοχή τα Χριστούγεννα, το Πάσχα και το Δεκαπενταύγουστο; Τα παιδιά σου τα οποία μεγάλωναν μαζί μου, καθώς εσύ με τη γυναίκα σου δεν προλαβαίνατε, συμφωνούν και αυτά; Στην οικοδομή πώς θα πας, αφού έχεις χρόνια να πιάσεις μυστρί; Τα αφεντικά στα συνεργεία καθαρισμού, στα ξενοδοχεία των νησιών, στα σπίτια που εγώ καθαρίζω, οι αγρότες που τους μαζεύω τη σοδειά, θα θέλουν και αυτοί να φύγω; Εμένα μου έμαθαν ότι εσύ είσαι **φιλόξενος** από την αρχαιότητα, τι σ' έπιασε τώρα και άλλaxes; Φοβάμαι, φίλε μου, μήπως βρεθείς σε αδιέξοδο!

Ο ξένος σου!

<http://odromos.wordpress.com>

Ερωτήσεις:

1. α. Να γράψετε και να εξηγήσετε **δύο λόγους** για τους οποίους οι μετανάστες εγκαταλείπουν τη χώρα τους σύμφωνα με το παραπάνω κείμενο. **(μον. 1)**

.....

.....

.....

.....

.....

.....
.....
.....

β. Με βάση το κείμενο, να γράψετε και να εξηγήσετε τρεις (3) λόγους για τους οποίους θεωρείται αναγκαία η παρουσία των ξένων εργατών στην Ελλάδα.

(μον. 1,5)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

γ. Να δώσετε έναν δικό σας τίτλο στο κείμενο:

(μον. 0, 5)

.....

2. α. Να δηλώσετε το είδος της υπογραμμισμένης δευτερεύουσας πρότασης: (μον. 0,25)

« Τα παιδιά σου τα οποία μεγάλωναν μαζί μου, καθώς εσύ με τη γυναίκα σου δεν προλαβαίνατε, συμφωνούν και αυτά; »

Είδος:

β. Να δηλώσετε το είδος της υπογραμμισμένης δευτερεύουσας πρότασης και το συντακτικό της ρόλο:

(μον. 0,5)

«Φοβάμαι, φίλε μου, μήπως βρεθείς σε αδιέξοδο!

Είδος:

Συντακτικός ρόλος:

γ. Να εντοπίσετε από ολόκληρο το κείμενο και να γράψετε μία δευτερεύουσα αιτιολογική πρόταση και μία δευτερεύουσα χρονική πρόταση.

(μον. 0,5)

- i.
.....
- ii.
.....

δ. **«Αν δε σκοτωθείς, θα φύγεις μακριά».**

Να βρείτε την **υπόθεση** και την **απόδοση** του υποθετικού λόγου. Τι εκφράζει ο υποθετικός λόγος; (μον. 0,75)

Υπόθεση :

Απόδοση:

Τι εκφράζει;.....

α. Να βρείτε το ομόηχο της λέξης **πάλι** και να σχηματίσετε μία πρόταση με αυτό, ώστε να φαίνεται η σημασία του. (μον.0,5)

ομόηχο:

πρόταση:

.....

β. Να γράψετε ένα **αντίθετο** για την κάθε μία από τις πιο κάτω λέξεις:

(μον.0,5)

φιλόξενος:

απωθώ:

ΤΣΙΡΕΙΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ

ΚΕΙΜΕΝΟ Ι . "Έρωτόκριτος", Β. Κορνάρου

Ερώτηση Εισαγωγής

1. α. Από πού δέχτηκε επιδράσεις η Κρητική Λογοτεχνία;
β. Να αναφέρετε δύο χαρακτηριστικά της Κρητικής Λογοτεχνίας. (μον. 1)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ερωτήσεις:

ΠΕΖΟΣΤΡΑΤΟΣ

Λέγει : "Στους παλαιούς καιρούς, που'σα μεγάλοι ανθρώποι,
τα πλούτη και βασιλεία εκράζοντανε κόποι,
'πειδή επιμούσανε πολλά της αρετής τη χάρη,
παρά τσι χώρες, τσ' αφεντιές, τα πλούτη, το λογάρι, 900
κ' εσμίγασι τα τέκνα τως οι Αφέντες οι μεγάλοι
με τους μικρούς, οπού 'χασι γνώση, αντρεία και κάλλη.
Όλα τα πλούτη κι οι αφεντιές εσβήνουν και χαλούσι
και μεταλλάσσουν, κι οι καιροί, συχνιά τα καταλούσι,
μα η γνώση εκεί που βρίσκεται, και τσ' ευγενιάς τα δώρα 905
ξάζου άλλο παρά βασιλεία, παρά χωριά, και χώρα.
Ουδ' ο τροχός δεν έχει εξάν, ως θέλει να γυρίσει,
τη γνώση και την αρετή ποτέ να καταλύσει."

Με ποια επιχειρήματα ο Πεζόστρατος προσπαθεί να πείσει το βασιλιά να δεχτεί το γάμο;

(μον.1)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ΡΗΓΑΣ

του λέγει ο ρήγας· "Πήγαινε και φύγε από κοντά μου!
Πώς εβουλήθης κι είπες το, λωλέ, μισαφορμάρη,
γυναίκα του ο Ρωτόκριτος την Αρετή να πάρει; 920
Φύγε το γληγορότερο, και πλιο σου μην πατήσεις
εις την αυλήν του παλατιού, και κακοθανατίσεις.

Γιατί σε βλέπω ανήμπορο, γιαύτος δε σε ξορίζω,
μα ο γιος σου μην πατήσει πλιο σ'τσι τόπους οπ' ορίζω.
Τέσσερις μέρες, κι όχι πλια του δίδω να μισέψει, 925
τόπους μακρούς κι αδιάβατους ας πάγει να γυρέψει
και μην πατήσει ώστε να ζω στα μέρη τα δικά μου,
αλλιώς του δίδω θάνατο για χάρισμα του γάμου.
Κι εκείνο που αποκότησες κι είπες τούτην την ώρα
μη γροικηθεί, μην ακουστεί σ' άλλο εδεπά στη χώρα, 930
και κάμω πράμαν εις εσέ, οπού να μη σ' αρέσει,
να τρέμου όσοι τ' ακούσουνε κι εκείνοι οπού το λέσι.
Δε θέλω πλιο να σου μιλώ· στο ρήγα δεν τυχαίνει
τα τόσα να πολυμιλεί. Κι απόβγαλ' τον να πηαίνει."

2. Πώς αντιδρά ο βασιλιάς στην πρόταση γάμου του Πεζόστρατου και γιατί; (μον. 1)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ΚΕΙΜΕΝΟ II. Τα ζα, Στράτη Μυριβήλη

Τα ζα στον πόλεμο! Σήμερα από το πρωί συλλογιούμαι μόνο αυτό. Καλά εμείς οι ανθρώποι. Έχουμε τα συμφέρα μας, τις ιδεολογίες μας, τις λόξεις μας, τις μεγαλομανίες και τους ενθουσιασμούς μας. Απ' όλα αυτά μαγειρεύεται περίφημα ο πόλεμος. Έχουμε και τις πονηριές μας, για να γλιτώνουμε, σαν δούμε τα ζόρικα. Τ' αμπριά μας, τα νοσοκομεία, ακόμα και τις λιποταξίες. Όμως τ' αγαθά τα ζα που τα επιστρατεύουμε να κάμουν μαζί μας τον πόλεμο;

Θαρρώ πως, όταν καμιά φορά οι ανθρώποι βγάλουν από μέσα τους την επιληψία του ομαδικού σκοτωμού, θα 'χουν όλο το δίκιο να ντρέπουνται σ' όλη τους τη ζωή και μόνο γι' αυτό: που τραβήξανε και τ' αθώα τα ζα στον πόλεμο. Στοχάζουμαι πως κάποτε θα είναι ένα απ' τα πιο μαύρα σημάδια της Ιστορίας των Ανθρώπων.

.....

Ένας ημιονηγός, μόλις άρχισε ο βομβαρδισμός, βάλθηκε να τρέχει σαστισμένος. Βαστούσε γερά το χαλινάρι του γαιδάρου του κι έτρεχε σαν τρελός. Έφτασε έτσι ως τ' αμπριά των Φραντσέζων ψωμάδων. Εκεί πια, μέσα στα γιούχα της φανταριάς, πήρε είδηση πως έσερνε πίσω του το κεφάλι του γαιδάρου θερισμένο απ' το λαιμό.

Μέσα στα κλειδωμένα δόντια του το ζο κρατούσε ακόμα μια τούφα κίτρινες μαργαρίτες ματωμένες.

3. Ποια είναι η άποψη και ποια τα συναισθήματα του συγγραφέα για την εμπλοκή των ζώων στον πόλεμο;
(μον.1)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

4. Να σχολιάσετε την τελευταία φράση του αποσπάσματος: *“ Μέσα στα κλειδωμένα δόντια του το ζο κρατούσε ακόμα μια τούφα κίτρινες μαργαρίτες ματωμένες”*.

(μον.1)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟ

« ΤΑ ΨΑΘΙΝΑ ΚΑΠΕΛΑ», Μαργαρίτας Λυμπεράκη

«Τι έχεις, μητέρα;»

«Τίποτα»

«Μα... αναστέναξες».

«Δεν αναστέναξα. Ανάσανα».

Κι έπειτα από λίγο:

«Αυτή την ανησυχία σου δεν καταλαβαίνω. Δεν ξέρω τίποτα από πού την κληρονόμησες.

Κι ο πατέρας σου κι εγώ είμαστε... »

«Κι η Πολωνέζα γιαγιά;»

Γυρίζει απότομα, τα μάτια της είναι άγρια, δε με κοιτάει όπως η μάνα το παιδί:

«Τολμάς;»

Το αίμα της ανέβηκε στο κεφάλι.

«Ε, λοιπόν, ναι», φωνάζω. Τη μισείτε όλοι εδώ μέσα. Εγώ όμως την αγαπάω. Γιατί ήταν όμορφη, γιατί έπαιζε μουσική αλλιώςτικα από σένα, γιατί δεν ήξερε να καβαλάει ένα άλογο και να τρέχει στα χωράφια».

Κυλιέμαι στον καναπέ σαν μικρό θηρίο. Τρέμει το χέιλι μου. Είμαι νευρική γι' αυτό. Η μητέρα άσπρισε. Ίσως να σκέφτεται πως άδικα θυσιάστηκε, πως έπρεπε να 'χει ξαναπαντρευτεί, να 'χει ξαναφτιάξει καθώς λένε τη ζωή της, αφού έμεινε γι' αυτούς που θαυμάζουνε εκείνη που 'φυγε.

Τη λυπάμαι. Θέλω να πάω να της φιλήσω τα χέρια, να της πω ευχαριστώ, ευχαριστώ...

«Κατερίνα, έλα κοντά μου» , ψιθυρίζει. «Κάθισε πλάι μου. Αφού τα ξέρεις όλα.... Δεν πρέπει βέβαια κανείς να κρίνει τους γονείς του, δεν ήταν καλή μάνα η Πολωνέζα γιαγιά. Έφυγε μ' ένα άντρα ξένο, γύρισε μαζί του τον κόσμο...Δίχως σπίτι, δίχως πατρίδα...»
« Ήτανε ελεύθερη όμως, ευτυχισμένη».

Ερώτηση:

5. Να τεκμηριώσετε δύο χαρακτηρισμούς της Κατερίνας, της βασικής ηρωίδας του έργου, με βάση το πιο πάνω απόσπασμα, αλλά και ολόκληρο το βιβλίο.

(μον.1)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Νοείται ότι στην αξιολόγηση του γραπτού λαμβάνεται υπόψη και η ορθογραφία.

Ο Διευθυντής

Οι εισηγήτριες:

- Βαρβάρα Κάσσαρη, Β.Δ
- Ιωάννα Μεταξά, Β.Δ
- Αντριάνα Μαρκαντώνη
- Παρασκευή Λιόντα
- Γεωργία Θεοδούλου

Ο/Η Διευθυντής/τρια:

